

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסדר בין לשכת עורכי הדין לעורכי דין החברים בה

1. פתח דבר

בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסדר שבין המוסד לבוררות של לשכת עורכי הדין בישראל (להלן: "המוסד") ובין עורכי דין החברים בלשכת עורכי הדין בישראל (להלן: "הלשכה") אשר יבחרו לשמש כבוררים במסגרת המוסד.

לאחר שבחנתי את ההסדר על כבילותיו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזגים, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, כי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו וכי אין ההסדר פוגע פגיעה של ממש בתחרות בשוק. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והרקע לו

כחלק מהניסיונות להתמודד עם העומס המוטל על מערכת בתי המשפט בישראל, מבקשת הלשכה, במסגרת המוסד לבוררות שהקימה, לאפשר לציבור ליישב סכסוכים מחוץ לכתלי בית המשפט, באמצעות הליכי בוררות במחיר סביר. המדובר על תביעות כספיות ששווין עד 1,000,000 ש"ח, אשר מהוות, בהתאם לבדיקת הלשכה, את עיקר התביעות המכבידות על מערכת בתי המשפט. מטרתו של ההסדר נשוא החלטה זו, אם כן, הינה להקל על העומס המוטל על מערכת בתי המשפט.

ההסדר בגינו מבוקש הפטור, עניינו בהחלטת הלשכה לפנות לעורכי דין "מהשורה הראשונה" בבקשה כי יאותרו לשמש כבוררים בבוררות אחת בשנה במחיר מקסימלי, כמפורט להלן:

בסכסוכים שסכום התביעה שלהם עד 250,000 ש"ח – ייקבע שכר טרחה מקסימלי לבורר בגובה 7,500 ש"ח כולל מע"מ.

בסכסוכים שסכום התביעה שלהם 250,000 ש"ח – 500,000 ש"ח – ייקבע שכר טרחה מקסימלי לבורר בגובה 10,000 ש"ח כולל מע"מ.

בסכסוכים שסכום התביעה שלהם 500,000 ש"ח – 1,000,000 ש"ח – ייקבע שכר טרחה מקסימלי לבורר בגובה 20,000 ש"ח כולל מע"מ.

בנוגע להליכי בוררות שיימשכו עד 10 שעות (להלן: "בורריות קצרות") נקבעו התעריפים הבאים לשעת בוררות (לשני הצדדים יחד):

רשות ההגבלים העסקיים

- כאשר סכום התביעה אינו עולה על 100,000 ש"ח : 300 ש"ח + מע"מ.
- כאשר סכום התביעה 100,001 ש"ח – 250,000 ש"ח : 500 ש"ח + מע"מ.
- כאשר סכום התביעה 250,001 ש"ח – 500,000 ש"ח : 600 ש"ח + מע"מ.
- כאשר סכום התביעה 500,001 ש"ח – 1,000,000 ש"ח : 800 ש"ח + מע"מ.

המחירים הנ"ל מהווים את המחיר הכולל והמקסימלי שישולם על ידי כל הצדדים (ביחד). ההסדר במסגרתו מופנה הליך משפטי לבוררות במוסד הינו וולונטרי, אינו מחייב את הצדדים להשתתף בו, ואינו מגביל את עורכי הדין שיבחרו ליטול בו חלק כבוררים מלגבות מחיר הנמוך יותר מהמחיר המרבי שנקבע. כמו כן, ההסדר אינו מגביל את עורכי הדין המשתתפים בו ממתן שירותי בוררות שלא במסגרת ההסדר, ואינו משפיע על הליכי בוררות אחרים המתנהלים במוסד.

ההסדר המתואר הינו תחום בזמן לתקופה של כשנה אחת בלבד. ביום 26.5.2010 נתנה הממונה פטור להסדר במסגרת דומה בין המוסד ללשכה, אשר נגע לסכסוכים שהסכום הנתבע בהם אינו עולה על 250,000 ש"ח.¹

3. השפעת ההסדר על התחרות

ההסדר המתואר מהווה הסדר כובל בהתאם לסעיף 2(ב)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, באשר הוא נוגע למחיר שייגבה ממי שיפנה למוסד הבוררות. כמו כן, מדובר בהסדר כובל על-פי סעיף 5 לחוק ההגבלים העסקיים, בהיותו קו פעולה של איגוד עסקי, העלול למנוע או להפחית את התחרות בין חברי האיגוד.²

ככל הסדר של קביעת מחיר בין מתחרים, גם ההסדר הנוכחי עלול לפגוע בתחרות בין הצדדים לו ובין לבין צדדים אחרים, וסעיף 2(ב) לחוק ההגבלים העסקיים אף קובע חזקה חלוטה כי הוא עלול לעשות כן. במרבית המקרים, החשש התחרותי העולה במקרה כגון זה, בו נקבע תעריף מקסימלי, הינו כי התעריף המקסימלי ייפחך לתעריף קבוע ואחיד, או אפילו תעריף מינימלי, אשר יוביל להעלאת מחירים וצמצום השירותים הניתנים לציבור.³

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין לשכת עורכי הדין לעורכי דין החברים בה, 2010 **הגבלים עסקיים** 5001619.

² וראו לעניין זה, החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין חברי לשכת עורכי הדין – מבצע "דירה מקבלן"; 2004 **הגבלים עסקיים** 5000052 (להלן: "פטור מבצע דירה מקבלן"); וכן החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין חברי לשכת עורכי הדין – מבצע "צוואה"; 2004 **הגבלים עסקיים** 5000697 (להלן: "פטור מבצע צוואה").

³ ראו פטור מבצע דירה מקבלן, פטור מבצע צוואה.

רשות ההגבלים העסקיים

בענייננו, שוכנעתי כי חששות אלה מופגים, וכי ההסדר ראוי לקבל פטור בהתאם לקריטריונים הקבועים בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

כאמור, תכליתו של ההסדר בהנגשת הליכי הבוררות בפני הציבור הרחב. בבסיסו של ההסדר הרצון לנקז את עיקר התביעות הכספיות המכבידות על מערכת בתי המשפט ולעודד הסדרים אלטרנטיביים ליישוב סכסוכים, במחיר סביר. המטרה הינה כי באמצעות המוסד, ייושבו סכסוכים בקצב מהיר יותר, תוך צמצום העומס המוטל על בתי המשפט. מכאן, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

חוק הבוררות, תשכ"ח-1968 (להלן: "**חוק הבוררות**") מגדיר בורר כ"בורר שנתמנה בהסכם בוררות או על פיו, לרבות בורר מכריע ובורר חליף". כלומר, בהתאם לחוק, כל אדם יכול לשמש כבורר, כל עוד נתמנה על ידי הצדדים בהסכם בוררות, ואין נדרשת בחוק השכלה מיוחדת או הכשרה מיוחדת לצורך כך. בהתאם לכך, פועלים כיום בשוק מוסדות ופרטים המספקים שירותי בוררות לציבור, כמו גם בעלי מקצועות אחרים המעניקים שירותי בוררות מעת לעת נוסף על עיסוקם הקבוע. כאמור, ההסדר דן אינו נוגע להליכי הבוררות המוצעים על ידי אותם מוסדות, ועל ידי פרטים המעניקים שירותים אלה, וכן אין הוא נוגע להליכי הבוררות האחרים שמציע המוסד. בנוסף, ההסדר הינו וולונטרי ואינו מחייב את עורכי הדין שייבחרו שלא להשתתף בו, והוא נוגע רק לעורכי הדין אשר יהיו חברים במוסד ואגב הבורריות שהם עורכים במסגרתו.

מעבר לכך, בדיקה שנערכה ברשות ההגבלים העסקיים העלתה כי המחירים שנקבעו בהסדר המוצע, הינם זולים ביחס למחירים הנהוגים כיום במוסדות המספקים שירותי בוררות. לאור זאת, ובשים לב לכך שההסדר (כמו גם פטור זה) תחום לפרק זמן של כשנה בלבד, דומה כי התממשות החשש בדבר התייצבות המחירים על המחיר המקסימלי **בטווח הקצר** שלגביו ניתן הפטור (כשנה), תשקף ממילא ירידת מחירים בתחום, אשר צפויה להיטיב עם הציבור. למעלה מכך, כאמור לעיל, ההסדר אינו מונע מעורכי הדין החברים במוסד ממתן הנחות מהמחיר המקסימלי במסגרת ההסדר.

לאור האמור, שוכנעתי כי אין בהסדר זה בכדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בתחום הבוררות.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש, וזאת לתקופה של 13 חודשים מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

ד"ר שלומי פריזט

הממונה על הגבלים עסקיים (בפועל)

ירושלים, כ"ד אדר ב תשע"א
30 במרץ, 2011